

Uvod

Do svog raspada početkom 90-tih godina socijalistička Jugoslavija je imala dinamičan ustavni razvitak. Njega specifični koncept ustavnosti je u velikoj meri odstupao od rigidne ustavnosti država "realnog" socijalizma. U konceptu tzv. samoupravnog socijalizma, nezavisno od toga što se u konačnom rezultatu on pokazao kao neuspešna zamena građanske pravne države i tržišne privrede, bilo je i nekih elemenata neposredne tzv. samoupravne demokratije, solidarnog stepena ostvarivanja liberalnih prava građana, pored novih, samoupravnih prava radnika, uključujući i ograničeni sektor privatne privrede, koji su jugoslovenski put u socijalizam makar činili zanimljivim.

I jugoslovenski model se u suštini zasnivao na ideološkom i političkom monopolu komunističke partije. Sve dok je komunistička partija Jugoslavije kontrolisala nacionalne elite u tadašnjim socijalističkim republikama postojala je ideologija i politička snaga koja je jugoslovenske narode držala u zajedničkoj državi. Stoga je raspad komunističke partije Jugoslavije praktično predstavljao uvod u raspad jugoslovenske federacije. U svom ustavnom razvitku socijalistička Jugoslavija je imala tri formalna ustavna dokumenta i nekoliko temeljnih ustavnih revizija u formi ustavnim amandmana ili ustavnog zakona, ali se njen ustavni život u suštini nikada nije odvijao prema pravilima formalnog ustavnog teksta.

Instrumentalni karakter formalno najvišeg pravnog akta je bio izvan svake sumnje. Od formalnog ustava daleko veći značaj je imao faktični ustav, odnosno politički program i svakidašnji kurs vladajuće komunističke partije, koji se ponekad na dramatičan način menjao. Državni ustav je uvek pratio promene u partijskom ustavu, tj. promene u politici vladajuće partije. Zato je i donošenje potpuno novog ustava ili dopunjavanje i parcijalno menjanje postojećeg uvek bilo shvaćeno kao izuzetno važan partijski zadatak šiju je realizaciju pratila masivna partijska kampanja.

Republika Srbija je kao federalna jedinica u okvirima tzv. druge Jugoslavije, u periodu važenja socijalističke ustavnosti donela tri potpuna ustava 1947, 1963, 1974 godine.

USTAV NARODNE REPUBLIKE SRBIJE OD 1947. GODINE

Prvi jugoslovenski ustav, donet odmah po završetku rata, trebalo je da označi konsolidaciju nove vlasti i sankcioniše elemente državnog sistema, čije su osnovne konture uobličene poslednjih godina revolucije. Imajući u vidu dominaciju komunističke partije u narodnooslobodilačkom pokretu, i naročito posle oslobađanja Jugoslavije, kao i njene bliske odnose sa Komunističkom partijom Sovjetskog Saveza i sovjetskom državom, razumno je što su se kreatori Ustava od 1946 g. u potpunosti oslonili na sovjetski tip ustavnosti. Uzor je bio sovjetski Ustav od 1936, tj. Staljinov ustav. To je vidljivo ne samo iz temeljnih ustavnih načela, naročito federalizma i principa jedinstva vlasti, nego iz konkretne šeme državne organizacije, ekonomskog uređenja i upravljanja privredom, skromnog poznanstva ličnih sloboda i prećutnog uspostavljanja jednopartijskog sistema, nego iz samog naziva pojedinih državnih organa. Ustav FNRJ iz 1946 g. nije proglasio Jugoslaviju socijalističkom državom, nego je definiše kao "saveznu narodnu državu republikanskog oblika" vladavine.

Prvi posleratni Ustav Narodne Republike Srbije donet je 17. januara 1947. godine, na osnovama ustavnog sistema koji je uspostavio Ustav FNRJ od 31. januara 1946. godine.

Status Srbije kao i ostalih šest republika bio je definisan saveznim Ustavom iz 1946.god, pa je Ustav NR Srbije od 1947.god. u najvećem stepenu preneo odgovarajuće odredbe saveznog ustava i izvršio je neophodnu konkretizaciju za nivo republičke vlasti.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com